

UZASADNIENIE

Powód S. W. (1) domagał się zasądzenia od strony pozwanej 5634,20 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 16 grudnia 2022 r. oraz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że z pozwaną łączyła go umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym z 10 grudnia 2010r., którą powód wypowiedział 10 kwietnia 2017r. Wartość tej umowy na 18 kwietnia 2017r. wynosiła 49 083,52 zł, a strona pozwana wyliczyła świadczenie wykupu i wypłaciła powodowi 29450,00 zł, zatrzymując kwotę 19633,41 zł tj. 40% wartości umowy. Powód zmuszony był do zlecenia prowadzenia sprawy (...) Kancelarii (...) w G.. Zgodnie z postanowieniami umowy za prowadzenie sprawy zleceniobiorcy przysługiwało honorarium w wysokości 20% wartości uzyskanego świadczenia. W ramach zlecenia Kancelaria (...) zapewniała powodowi profesjonalną obsługę prawną oraz pełne finansowanie procesu sądowego. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. uznał zasadność roszczeń powoda i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 19633,41 zł wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 3 czerwca 2017r. Po zakończeniu postępowania na etapie sądowym Kancelaria, której powód zlecił prowadzenie sprawy wystawiła fakturę za swoje usługi określając ich koszt na 5643,20 zł. Powód uiszczył wskazaną w fakturze kwotę. Powód 6 grudnia 2022r. wezwał pozwaną do wypłaty świadczenia tytułem zwrotu kosztów ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika. Pozwany pozostawił wezwanie powoda bez odpowiedzi. Powód jako podstawę powództwa wskazał art. 471 k.c.

Strona pozwana V. L. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego 13 lutego 2022r. przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Kłodzku w sprawie I Nc 3365/22 zaskarżyła nakaz zapłaty w całości i wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych. Strona pozwana zarzuciła, że zawarcie umowy z Kancelarią (...) nie było niezbędne do dochodzenia roszczeń od strony pozwanej, zwłaszcza że z treści pozwu ani dołączonych do niego dokumentów nie wynika, aby Kancelaria (...) wykonywała jakiegokolwiek czynności na rzecz powoda. Pozwana zauważyła, że powód zarówno przed wszczęciem procesu, jak i w jego trakcie był reprezentowany przez r. pr. K. G., który w treści pozwu żądał zasądzenia od pozwanego kosztów procesu według norm prawem przewidzianych, podczas gdy mógł żądać zasądzenia kosztów według spisu kosztów. Zdaniem strony pozwanej powód poprzez wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie próbuje na pozwaną przerzucić skutki finansowe niekorzystnej umowy zawartej przez niego z Kancelarią (...), która jak wynika z dokumentów nie wykonała żadnych czynności w sprawie, bowiem od początku sprawę prowadził r.pr. K. G.. Ponadto powód na mocy wyroku otrzymał już zwrot poniesionych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód S. W. (1) 10 grudnia 2010r. zawarł ze stroną pozwaną umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną M. (...), potwierdzoną polisą nr (...). Powód wypowiedział tę umowę 10 kwietnia 2017r. Wartość umowy na 18 kwietnia 2017r. wynosiła 49083,52 zł, a strona pozwana wyliczyła „świadczenie wykupu” i wypłaciła powodowi 29450,00 zł, zatrzymując kwotę 19633,41 zł tj. 40% wartości umowy.

Bezsporne.

Powód 31 stycznia 2017 r. zawarł z Kancelarią (...) z siedzibą w G. umowę o prowadzenie sprawy „Polisa (...) nr (...)”. W § 1 ust. 2 umowy wskazano, że zleceniodawca wyraża zgodę na powierzenie sprawy, o której mowa w § 1 ust. 1 Kancelarii (...) realizującej obsługę prawną Przedsiębiorstwa (...).

Według §2 ust. 1 umowy, za prowadzenie sprawy zleceniobiorcy przysługuje wynagrodzenie w wysokości 20% uzyskanego roszczenia powiększonego o podatek VAT. W ust. 2 § 2 umowy postanowiono, że zleceniodawca wyraża zgodę na odbiór przez zleceniobiorcę uzyskanego od strony przeciwnej świadczenia i potrącenie należnego wynagrodzenia określonego w §3 pkt.1.

W § 5 umowy wskazano rachunek zleceniobiorcy, na który należy przekazać wszelkie świadczenia należne zleceniodawcy. Według § 6 ust. 4 i 5 umowy zleceniodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 6 miesięcznego okresu wypowiedzenia. W przypadku rozwiązania umowy przez zleceniodawcę, zleceniobiorcy przysługuje wynagrodzenie określone w umowie liczone od każdej kwoty, którą zleceniodawca uzyskał na skutek działania zleceniobiorcy oraz zwrot kosztów poniesionych w związku z wykonaniem niniejszej umowy, a nadto kara umowna w wysokości 500 zł.

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W., wyrokiem z 4 października 2019r., w sprawie II C 2502/18 zasądził od strony pozwanej V. L. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda S. W. (1) 19633,41 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 3 czerwca 2017r. oraz 3917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W postępowaniu tym powód S. W. (1) reprezentowany był przez radcę prawnego K. G., który kierował do strony pozwanej wezwania do zapłaty przed wniesieniem pozwu.

Kancelaria (...) w G. pismem z 21 listopada 2019r. poinformowała powoda S. W. (2), że od „pозwanego Towarzystwa (...)” wpłynęła kwota 26820,27 zł, na którą się składa: kwota główna 19633,41 zł plus odsetki 3269,86 zł oraz zwrot kosztów procesu 3917 + 682 zł – zwrot nadpłaty opłaty od pozwu. Mając powyższe na uwadze od kwoty 22903,27 zł, potrąciliśmy zgodnie z łączącą nas umową o honorarium 20% + VAT tj. 5634,20 zł.

W piśmie tym drobnym drukiem napisano:

„Zgodnie z pełnomocnictwem i art. 742 k.c. „dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia, wraz z odsetkami ustawowymi; powinien również zwolnić przyjmującego zlecenie od zobowiązań, które ten w powyższym celu zaciągnął w imieniu własnym.” Zgodnie z którym potrąciliśmy następujące koszty, które za pana założyliśmy w toku prowadzonej sprawy tj.:

1. 3600,00 zł – koszt zastępstwa procesowego;
2. 999,00 zł koszt opłaty sądowej i pełnomocnictwa.

Do przekazania jest kwota 17 269,07 zł stanowiąca różnicę pomiędzy kwota uzyskanego roszczenia a honorarium i potrąconymi kosztami prowadzenia sprawy, zgodnie z dyspozycją na rachunek bankowy nr (...).”

E. Kancelaria (...) 25 listopada 2019r. wystawiła powodowi S. W. (1) fakturę VAT na kwotę 5634,20 zł – za prowadzenie sprawy.

Powód S. W. (1) reprezentowany przez r.pr. K. G. pismem z 6 grudnia 2022r. wezwał stronę pozwaną do zapłaty 5634,20 zł tytułem uiszczenia przez niego honorarium na rzecz Kancelarii (...) z tytułu udzielonej jemu pomocy prawnej.

Dowód:

- umowa o prowadzenie sprawy k. 6;
- wyrok SR dla Warszawy – M. w W. z 04.10.2019 r. k. 7;
- pismo Kancelarii (...) z 21.11.2019r. k. 10;
- faktura VAT z 25.11.2019r. k. 11

Powód S. W. (1) po uzyskaniu od strony pozwanej niekorzystnego dla niego rozliczenia umowy ubezpieczenia na życie znalazł w internecie Kancelarię (...), która zaoferowała mu pomoc w odzyskaniu części świadczenia od Towarzystwa (...). Do powoda przyjechał przedstawiciel tej Kancelarii i podczas drugiej wizyty doszło do podpisania umowy o prowadzenie sprawy oraz pełnomocnictwa. Powodowi wówczas zaoferowano przeprowadzenie sprawy w tym,

postępowania sądowego. Powód nie był informowany, że w ramach wynagrodzenia zleceniobiorcy nie mieszczą się koszty zastępstwa procesowego, w razie przeprowadzenia postępowania sądowego.

Dowód:

- przesłuchanie powoda k. 78 – 79;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym przede wszystkim dokumenty takie jak umowa o prowadzenie sprawy, faktura VAT, pismo z 21 listopada 2019r. oraz dokumenty zgromadzone w aktach Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w W., w sprawie II C 2502/18 pozwoliły ustalić, że powoda z J. W. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Kancelarie (...) łączyła umowa zlecenia na prowadzenie sprawy przeciwko stronie pozwanej o zwrot nienależnie pobranego świadczenia wykupu.

Według przepisów kodeksu cywilnego przedmiotem zlecenia jest dokonanie oznaczonej czynności prawnej dla dającego zlecenie (art. 734 § 1), kwalifikowanego jako zobowiązanie starannego działania. W ramach tego zobowiązania przyjmujący zlecenie jest odpowiedzialny za dokonanie wszystkich zależnych od niego czynności (także faktycznych czynności przygotowawczych) niezbędnych dla dojścia zleconej czynności prawnej do skutku. Dotyczy to zarówno przypadków działania jako zastępca bezpośredni (pełnomocnik), jak i występowania jako zastępca pośredni (w imieniu własnym na rachunek dającego zlecenie). W sytuacji, gdy pomimo dokonania przez przyjmującego zlecenie z należytą starannością (art. 355 k.c.) wszystkich leżących po jego stronie (a w razie działania jako pełnomocnik – mieszczących się w zakresie umocowania) czynności (np. podjęcia negocjacji, złożenia oferty, uzyskania niezbędnych zgód i zezwoleń, itp.) objęta zleceniem czynność prawna (zwłaszcza umowa) nie doszła do skutku z innych przyczyn (np. wskutek odmowy przyjęcia oferty przez drugą stronę, zakończenie negocjacji niepowodzeniem), brak jest podstaw do przypisania przyjmującemu zlecenie odpowiedzialności. W tym sensie nie jest on odpowiedzialny za każdy przypadek niedojścia do skutku zleconej czynności prawnej (brak rezultatu). Ponadto przyjmujący zlecenie jest odpowiedzialny za dołożenie należytej staranności w toku dokonywania zleconej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Chodzi w szczególności o należyłą staranność w zakresie ochrony interesów dającego zlecenie (np. poprzez dążenie do korzystnego dla niego ukształtowania treści umowy, do uzyskania pozytywnego wyniku prowadzonego postępowania). W razie dochowania należytej staranności w tym zakresie przyjmujący zlecenie nie jest odpowiedzialny za ostateczny rezultat tej czynności w sferze interesów dającego zlecenie, a zatem ten ostatni ponosi ryzyko wspomnianego efektu. Stąd też stosunek zlecenia oparty jest na wzajemnym zaufaniu stron, w tym w szczególności zaufaniu dającego zlecenie do osoby przyjmującego zlecenie, jego fachowości i umiejętności w zakresie dokonywanej czynności prawnej (zob. P. Drapała [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom V. Zobowiązania. Część szczegółowa, wyd. II, red. J. Gudowski, Warszawa 2017, art. 734 i powołane tam orzecznictwo). Wynikają z tego określone skutki, w tym reguła osobistego wykonania zobowiązania przez przyjmującego zlecenie, od której wyjątki określa norma art. 738 § 1 k.c. Dający zlecenie powierza wykonanie czynności prawnej stanowiącej przedmiot zlecenia określonej podmiotowi, do którego ma zaufanie ze względu na jego cechy osobiste, a nierzadko także wiedzę, doświadczenie i umiejętności (zob. powołany już wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2015 r., IV CSK 489/14). Ponadto ochronie relacji zaufania służy ujęte w imperatywnej normie art. 746 § 3 k.c. uprawnienie do wypowiedzenia stosunku zlecenia z ważnego powodu. Ważny powód może stanowić m.in. takie zachowanie przyjmującego zlecenie, które podważa istniejącą relację zaufania.

Świadczenie główne przyjmującego zlecenie polega na wykonaniu powierzonej mu czynności prawnej. Przyjmujący zlecenie – co do zasady – samodzielnie decyduje o sposobie wykonania tej czynności. Zakres tej samodzielności decyzji jest wyznaczany przez treść umowy, wskazówki dającego zlecenie oraz cel i charakter prawny podejmowanych czynności. Oprócz tego przyjmujący zlecenie zobowiązany jest do wykonywania obowiązków ubocznych polegających m.in. na stosowaniu się do wskazówek dającego zlecenie (art. 737 k.c.), wykonywaniu zlecenia osobiście (art. 738 k.c.), informowaniu dającego zlecenie o przebiegu sprawy oraz powstrzymaniu się od używania dla własnej korzyści rzeczy i

pieniędzy dającego zlecenie (art. 741 k.c.). Po wykonaniu zlecenia lub wcześniejszym rozwiązaniu umowy przyjmujący zlecenie ma obowiązek złożenia sprawozdania i wydania dającemu zlecenie wszystkiego, co uzyskał przy wykonywaniu zlecenia, chociażby we własnym imieniu (art. 740 k.c.).

Według art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (...). W myśl zaś art. 361 § 1 i 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikła. Naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody nie wyrządzono.

Z okoliczności sprawy oraz dołączonych dokumentów wynika, że powód na podstawie umowy zawartej z Kancelarią (...) był reprezentowany przez radcę prawnego K. G. w postępowaniu, które toczyło się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W., w sprawie II C 2502/18, w którym 4 października 2019r. zapadł korzystny dla powoda wyrok. Wszelkie czynności związane z dochodzeniem roszczenia od strony pozwanej, zarówno w postępowaniu przedsądowym, jak i sądowym wykonywane były przez radcę prawnego K. G., który współpracował z Kancelarią (...) i działał na jej zlecenie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że według umowy łączącej powoda z Kancelarią (...), należne jej wynagrodzenie wynosiło wyłącznie 20% uzyskanego roszczenia. W ocenie Sądu wynagrodzenie to zostało ustalone ryczałtowo bez względu na to, czy dochodzenie roszczeń wymagałoby wszczęcia postępowania sądowego, jak i okazałoby się skuteczne już na etapie przedsądowym. Jednocześnie w sytuacji, gdy dochodzenie roszczenia wymagało wszczęcia procesu, wynagrodzenie to zawierało również koszty zastępstwa procesowego. Stąd w ocenie Sądu powodowi bezpodstawnie potrącono z uzyskanego w procesie świadczenia kwotę 3600 zł tytułem przyznanych kosztów zastępstwa procesowego. Zleceniobiorca mógł potrącić łącznie 20% świadczenia plus Vat, zatem wyliczona kwota 5634,20 zł powinna być pomniejszona o 3600 zł – koszty zastępstwa procesowego. W umowie zlecenia nie ma żadnych uzgodnień przewidujących dodatkowe wynagrodzenie należne zleceniobiorcy w sytuacji, gdy sprawa będzie wymagała wszczęcia postępowania przed sądem. O fakcie pobrania tych kosztów powód został poinformowany dopiero w rozliczeniu dokonanym pismem z 21 listopada 2019r., gdzie w uzasadnieniu potrącenia dodatkowo 3600 zł kosztów zastępstwa procesowego drobnym drukiem powołano się na art. 742 k.c. Tymczasem pełnomocnik powoda r.pr. K. G., choć miał jego pełnomocnictwo, działał na podstawie zlecenia dokonanego przez J. W. w ramach prowadzonej działalności pod nazwą Kancelarie (...). Powód nie miał wpływu na to, kto będzie jego pełnomocnikiem procesowym, umowę zawierał wyłącznie z J. W. i z nią uzgadniał wysokość należnego wynagrodzenia za prowadzenie całej sprawy. Podkreślić należy, że faktycznie zleceniobiorca nie wykonał żadnych czynności, które miałyby prowadzić do uzyskania roszczenia należnego powodowi, jedynie zawarł z nim umowę o prowadzenie sprawy i zlecił jej prowadzenie swojemu zleceniobiorcy, tj. radcy prawnemu K. G.. Jednocześnie w postępowaniu nie wykazano, jaka umowa łączyła Kancelarie (...) z radcą prawnym K. G.. Czy i kiedy wypłacono pełnomocnikowi wynagrodzenie za prowadzenie sprawy powoda. Niewątpliwie radca prawny K. G. z tytułu wynagrodzenia za prowadzenie sprawy S. W. (1) winien rozliczyć się ze swoim zleceniodawcą. Powód był przekonany, że zgodnie z umową wynagrodzenie należne zleceniobiorcy w wysokości 20% uzyskanego świadczenia zawierało wszelkie koszty związane z jego obsługą prawną.

Nie ulega wątpliwości, że powód mógł skutecznie dochodzić roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia na życie przeciwko stronie pozwanej zlecając prowadzenie sprawy bezpośrednio profesjonalnemu pełnomocnikowi adwokatowi czy radcy prawemu. Zawarcie umowy zlecenia z Kancelarią (...) wiązało się z dodatkowymi kosztami, które w ocenie Sądu nie były celowe oraz niezbędne do dochodzenia roszczeń od strony pozwanej. Zleceniobiorca swoje czynności w ramach realizacji umowy zlecenia ograniczył do podpisania umowy z powodem oraz zlecenia prowadzenia sprawy radcy prawnemu, z którym współpracuje, ponadto przejął obowiązek pokrycia tymczasowo kosztów sądowych, a to opłaty sądowej od pozwu w kwocie 300 zł. W ocenie Sądu koszty poniesione przez powoda w związku z warunkami umowy zlecenia, nie stanowiły szkody pozostającej w normalnym związku przyczynowym z nienależytym wykonaniem zobowiązania przez stronę pozwaną. Okoliczność, że strona pozwana naruszyła prawa konsumenta w ramach realizacji łączącej strony umowy ubezpieczenia na życie została potwierdzona prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w W., w sprawie II C 2502/18. W ramach tego procesu powód otrzymał zwrot kosztów postępowania w łącznej wysokości (...), w tym 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Strona pozwana

wypłaciła więc powodowi nienależnie pobrane świadczenie wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz pokryła koszty niezbędne do celowego i skutecznego dochodzenia tych roszczeń przez powoda.

Nie można też stracić z pola widzenia art. 109 § 1 i 2 k.p.c. zgodnie z którym roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych (...). Orzekając o wysokości przyznanych stronie kosztów procesu, sąd bierze pod uwagę celowość poniesionych kosztów oraz niezbędność ich poniesienia z uwagi na charakter sprawy. Przy ustalaniu wysokości kosztów poniesionych przez stronę reprezentowaną przez pełnomocnika będącego adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika oraz czynności podjęte przez niego w sprawie, w tym czynności podjęte w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu, a także charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Skoro to radca prawny K. G. reprezentował powoda w postępowaniu sądowym oraz przedsądowym. Nic nie stało na przeszkodzie, żeby w ramach spisu kosztów zgłosił wszystkie niezbędne koszty powoda związane z dochodzeniem roszczeń od strony pozwanej, w tym koszty związane z czynnościami podejmowanymi przez pełnomocnika w postępowaniu przedsądowym. Powód reprezentowany przez r.pr. K. G. w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W., w sprawie II C 2502/18 wniósł jedynie o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Niewątpliwie roszczenie o zasądzenie dalszych kosztów tamtego postępowania wygasło w myśl powołanego art. 109 k.p.c.

Mając to wszystko na uwadze orzeczono jak w sentencji.

O kosztach rozstrzygnięto zgodnie z art. 98 k.p.c., obciążając powoda w całości kosztami postępowania, na które składało się wynagrodzenie pełnomocnika 1800 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł.

Z/

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron;
2. (...) dni;
3. Po prawomocności zwrócić akta SR dla Warszawy – M. w W..